

hvis man ændrede Formen for Præstevalget enten saaledes, som det, som nævnt i Gaar, blev foreslaaet i sin Tid af Provst Lund som Rigsdagsmand for Maribo, eller som det er ordnet i Sønderjylland, hvor man har vendt Forholdet om og ladet de kirkelige Myndigheder indstille tre, mellem hvilke Menigheden saa har det endelige Valg. Jeg skal ikke dvæle ved noget af disse Forslag, ligesom det ikke er faldet mig ind at stille noget Forslag i saa Henseende, ikke, fordi jeg ikke mener, at baade den ene og den anden Form for Præstevalget vilde være at foretrække for Forslagets Bestemmelser herom, men fordi det er mig ganske klart, at hvad man end nu blev enig om paa dette Punkt, vil man senere meget let kunne komme bort fra. Jeg vil ikke tale om, at hvis man gik saa vidt, som det ærede Medlem for Viborg (Ravn) og helt strøg Præstevalget ud af Menighedsraadets Opgaver, gjorde man noget, som med fuld Ret ikke vilde kunne opretholdes. Deri er jeg fuldstændig enig med Ministeren og Flertallet, at man maa ønske en Deltagelse fra Menighedens Side i Præstevalget, den maa blot være tilpas begrænset. Den ærede Ordfører sagde ganske vist, at det kun er en Medindflydelse paa dette Valg, som Menighedsraadet faar, nej, det er en afgjort Hovedindflydelse. Valget lægges i Virkeligheden saa godt som helt i Menighedsflertallets Haand. Det eneste, der derfor kan sikre Kirken i Fremtiden, er, at man bliver i det Spør, som Lovforslaget viser, og gør sit til, at det virkelig er de kirkeligt interesserede i Menigheden, som blive de bestemmende derved, at de Regler for Valgret og Valgbarhed, som i saa Henseende indføres, faa den rette Form. I Forslaget er jo Valgretten givet til alle, der erklære, at de ere døbte med Folkekirkens Daab, ere konfirmerede og vedblivende slutte sig til Folkekirken; men enhver vil dog vist indrømme, at der næsten ikke er — jeg tør godt sige — den Fritænker, som ikke er i Stand til at svare ja paa dette Spørgsmaal, endsige Alverden, for hvem Kirken er nok saa ligegyldig; de ere døbte og konfirmerede, de høre til Folkekirken; det ræsonnerer de sig til ved at sige, at de skatte til

Folkekirken; thi Folkekirken understøttes jo af Staten, *de* skatte til Staten, altsaa ere de Medlemmer af den. Og den Ændring, som paa dette Punkt er foreslaaet af Udvalgsflertallet, at det skal lyde paa en Erklæring om, at vedkommende har fuld Adgang til Nydelsen af Folkekirkens Goder, er i Virkeligheden akkurat ligesaa lidet betryggende. Den kan blive en Erklæring, som for et alvorligt Menneske kan betyde noget, men den *behøver* paa den anden Side ikke at betyde noget; den paaældende kan ganske rolig sige til sig selv: Der er ingen, som kan nægte mig at lade mine Børn døbe og at gaa til Alters, kort sagt nyde alle Folkekirkens Goder, det er kun mig selv, jeg behøver at spørge derom. Og han kan forme Spørgsmaalet for sig selv saaledes, at han kan svare ja paa det, selv om han i Virkeligheden er nok saa fjern fra Kirkens Tro. Der er ikke heller Tvivl om, at selv meget samvittighedsfulde Folk ville kunne ræsonnere som saa: ganske vist hører jeg ikke Kirken til, og Kirken og dens Lære betragter jeg tværtimod som en forældet Lektüre, som enhver oplyst Mand maa tage Afstand fra, men ikke desto mindre har jeg som Statsborger Ret til at stemme med her, og det er ikke blot en Ret, men det er ogsaa en Pligt, en Borgerpligt, jeg har til at gøre denne Ret gældende, for at jeg kan bidrage mit til, at ikke Klerikalismen faar Overhaand. Han vil kunne ræsonnere som saa: Religion og Kirke ere for mig ganske ligegyldige Spørgsmaal, men det er mig ikke en ligegyldig Sag, om vi rundt i Landet faa Præster, der sætte Folk Fluer i Hovedet. Og jeg kan forsikre Dem for, at dette Ræsonnement vil blive stillet op af alle og enhver af de mange, for hvem Kirken er ligegyldig. Derfor har jeg hverken i de Regler for dette Spørgsmaal, som ere opstillede i Lovforslaget, eller i den Ændring, som er kommen ind under Udvalgets Behandling, kunnet se nogen som helst Betryggelse paa dette væsentlige Punkt; og da jeg nu mener, at lige saa lidt som man kan ønske, at Katolikker eller Baptister eller Mormoner blive Urvælgere i vor evangelisk-lutheriske Kirke, naar den skal have en Forfatning, lige saa lidt kan man ønske, at den,